

Uddannelses- og Forskningsministeriet
Att.: Uddannelses- og forskningsminister
Ane Halsboe-Jørgensen
Børsgade 4
1215 København K

25. september 2020
Side 1/2

Kopi til:
Folketingets Uddannelses- og Forskningsudvalg
Folketingets Udvalg for Landdistrikter og Øer

Bedre rammevilkår for decentral videregående uddannelse

Kære Ane Halsboe-Jørgensen

Der skal være adgang til højtuddannet arbejdskraft i hele landet. Det har stor betydning for et områdes udvikling og attraktivitet, at virksomhederne og det offentlige kan rekruttere de højtuddannede, de har brug for. Det er imidlertid en udfordring at rekruttere højtuddannet arbejdskraft mange steder uden for de større universitetsbyer.

Det gælder også i Sydvestjylland, hvor en række aktører har arbejdet med problemstillingen. Som led heri har Region Syddanmark fået udarbejdet rapporten "Samfundsøkonomiske konsekvenser af uddannelsesniveaue i Sydvestjylland" (medsendt som bilag). Rapporten dokumenterer bl.a., at Sydvestjylland har en lavere andel personer med kandidatuddannelser end det øvrige Syddanmark og Danmark, og at udviklingen går i den forkerte retning. Rapporten viser blandt andet, at

- Personer med kandidatuddannelser udgør en mindre andel af arbejdsstyrken i Sydvestjylland, sammenlignet med det øvrige Syddanmark og Danmark.
- 19 af 20 unge fra Sydvestjylland, som tager en kandidatuddannelse, forlader området, og de vender i meget begrænset omfang tilbage efter endt uddannelse.
- Virksomhederne og det offentlige i Sydvestjylland efterspørger højtuddannede medarbejdere, men oplever betydeligt større udfordringer med at rekruttere de højtuddannede end resten af Syddanmark og Danmark.

Situationen indebærer, at Sydvestjylland oplever et betydeligt velfærdstab i form af tabt værdiskabelse, arbejdspladser og offentlige indtægter. Hvis Sydvestjylland havde samme andel højtuddannede som det øvrige Syddanmark, ville landsdelens årlige BNP være knap 100 mio. kr. større i dag og 200 mio. kr. om 10 år, mens der ville være 140 flere fuldtidsjob i dag og 290 om 10 år. Beregningerne er gennemført af DREAM-gruppen, og viser desuden, at Sydvestjylland ville have 320 mio. større BNP og 460 fuldtidsjobs, hvis andelen af højtuddannede svarede til landsgennemsnittet. Om 10 år vil den forskel ifølge beregningerne vokse til 580 mio. kr. i BNP og 830 fuldtidsjobs. Hvis den nuværende udvikling fortsætter, sakker Sydvestjylland yderligere efter det øvrige Danmark.

Vi tror på, at en af vejene til at håndtere denne udfordring er at sikre gode muligheder for videregående uddannelse uden for de større universitetsbyer med fokus på lokale behov. Vi er også bevidste om, at det indebærer offentlige udgifter, og at det ikke må ske på bekostning af kvaliteten. Omvendt tyder det på, jf. ovenstående, at de samfundsøkonomiske konsekvenser af manglende adgang til højtuddannet arbejdskraft har et sådant omfang, at det er dyrere samfundsøkonomisk at lade stå til end at gøre noget.

Lokalt har vi igangsat en række initiativer for at imødegå de udfordringer, som følger af manglen på højtuddannede. Det gælder bl.a. etableringen af Education Esbjerg, som har som vision at gøre Esbjerg til en mere attraktiv uddannelsesby.

Men den lokale indsats kan og bør ikke stå alene. Det er afgørende, at staten understøtter indsatsen ved at sikre bedre rammebetingelser for at etablere og drive universitetsuddannelser af høj kvalitet i hele Danmark, dvs. i områderne uden for de større universitetsbyer, herunder i Sydvestjylland.

Vi tror på, at udviklingen kan vendes, men det er nødvendigt med målrettede statslige investeringer til at styrke rammebetingelserne for at drive videregående uddannelse uden for de større universitetsbyer, og med koordinerede indsatser og partnerskaber mellem staten, regionen, kommunerne, uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet. Vi er bl.a. af den opfattelse, at der bør være særlig fokus på at forbedre de økonomiske og faglige rammer for de mindre uddannelsesmiljøer, fx i form af et særligt uddannelsesstaxameter for de mindre campusser og mere fleksible rammer for at starte og drive uddannelserne.

Vi håber, at ministeren vil arbejde for at finde finansiering hertil, og vi vil også gerne invitere ministeren på besøg i Esbjerg, for at høre mere om de lokale initiativer, herunder arbejdet med at styrke forankringen af uddannelse og forskning i det lokale erhvervsliv og de offentlige institutioner i området.

Venlig hilsen

Stephanie Jose
Regionsrådsformand,
Region Syddanmark
Formand, Danske Regioner

Jesper Frost Rasmussen,
Borgmester, Esbjerg Kommune
Næstformand Balance Danmark

Henrik Øregaard Dam
Rektor, Syddansk Universitet

Per Michael Johansen
Rektor, Aalborg Universitet

Henrik Uhd Christensen
Formand for Education Esbjerg og
Direktør for VIKING Life-Saving Equipment